ИАСА-35030

интегрисане академске студије архитектура

назив предмета	**градитељско наслеђе у србији**	година	трећа
студијска целина	градитељско наслеђе	семестар	5
наставник	др Мирјана Ротер Благојевић, в. проф. бр. каб. 233	статус	обавезни
E-mail контакт	roterm@arh.bg.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	др Марко Николић, дипл.инж.арх.	часови активне наставе	
сарадници		предавања:	2
		вежбе:	0
		др. облици:	0
		сам.истр.рад:	0
координатор СЦ		остали часови:	0

садржај предмета

циљ:

Циљ је да се студенти упознају са градитељским наслеђем у Србији, његовим настанком, карактеристикама и вредностима. Кроз проучавање општих токова и одлика насеља и архитектуре на простору Србије, студенти ће се упознати са основним просторним, конструктивним и обликовним карактеристикама историјске сакралне, профане и стамбене архитектуре, што ће употпунити њихова сазнања о властитој градитељској традицији и унапредити њихове креативне способности. Поред тога студенти ће се упознати и са сновним проблемима везаним за очување и заштиту градитељског наслеђа.

теоријска и практична настава:

У оквиру теоријске наставе се кроз предавања излажу основне теме везане за настанак и развој насеља и градитељства на простору Србије од праисторије до 20. века. Студенти се упознају са друштвеним и културним условима појединих периода, утицајима из непосредног и ширег окружења, развојем насеља и градитељством, кроз врсте и типове грађевина, њихове конструктивне карактеристике и материјализација, као и обликовање сакралне, профане и стамбене архитектуре. Као посебно значајан вид градитељства презентира се наслеђе везано за манастирске целине и средњовековне градове и утврђења. Такође се студенти упознају са развојем сеоског и градског концепта становања у Србији, од најједноставнијих облика грађења до градских кућа из 19. века. На крају се сумирају значај, историјске, културне и архитектонске вредности градитељског наслеђа у Србији, као и основни проблеми његовог савременог очувања и презентације.

метод извођења наставе:

Наставу чине предавања ex-cathedra на којима се излажу различите тематске јединице.

основна литература:

Дероко, А. Монументална и декоративна архитектура у средњовековној Србији. (Београд, 1985.)
Којић, Б. Стара градска и сеоска архитектура у Србији. (Београд, 1949.)
Којић, Б. Стари балкански градови, вароши и варошице. (Београд, 1976.)
Финдрик, Р. Народно неимарство – становање. (Сирогојно, 1994.)
Ротер-Благојевић, М. Стамбена архитектура Београда у 19. и почетком 20. века. (Београд, 2006.)

ИСХОДИ

1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКАТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.

Студент ће имати способност да:

☐ 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;

☐ 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;

☐ 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.

2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.

Студент ће имати знање о:

■ 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;

■ 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;

■ 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.

3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.

Студент ће имати знање о:

☐ 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;

☐ 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;

☐ 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.

4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.

Студент ће имати знање о:

☐ 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;

☐ 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;

☐ 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.

5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКАТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКАТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.

Студент ће имати разумевање о:

☐ 1. потребама и тежњама корисника објеката;

☐ 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;

☐ 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.

6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКАТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.

Студент ће имати разумевање о:

☐ 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и широм друштву;

☐ 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;

☐ 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.

7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.

Студент ће имати разумевање о:

☐ 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;

☐ 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;

☐ 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.

8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРКСЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.

Студент ће имати разумевање о:

☐ 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;

☐ 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и

☐ грађевинским техникама;

3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.

9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЋЕНОСТИ.

Студент ће имати знање о:

☐ 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;

☐ 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;

☐ 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСКИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- ☐ 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- ☐ 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- ☐ 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- ☐ 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- ☐ 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисини у уговорним и организационим структурама;
- ☐ 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надолазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	40	завршни испит	60
Колоквијуми: 40 (20+20) поена		Усмени испит: 60 поена	

термински план

недеља	*датум*	*опис тематских јединица*
1		Уводно излагање – упознавање са садржајем предмета, методама извођења наставе, исходима и сл.
2		Праисторијско и античко наслеђе – услови, утицаји, настанак и развој насеља, градитељство.
3		Средњовековно наслеђе – услови, утицаји, развој. Сакрално наслеђе – преромска стилска група.
4		Сакрално наслеђе – рашка стилска група.
5		Сакрално наслеђе – византијска стилска група.
6		Сакрално наслеђе – моравска стилска група.
7		Сакрално наслеђе – Хиландар и манастирске целине у Србији.
8		1. Колоквијум.
9		Развој средњовековних насеља и архитектура утврђених градова.
10		Постсредњовековно наслеђе у Србији – Црквено градитељство 16-20. века.
11		Развој сеоских насеља и основни типови кућа (најједноставнији облици становања, брвнаре, бондручаре, куће од набоја и куће од камена).
12		Развој градских насеља и основни типови кућа (градска кућа оријенталног типа и градска кућа средњоевропског типа).
13		Обликовне карактеристике јавне и стамбене архитектуре 19-20. века (класицизам, романтизам, академизам и сецесија).
14		Савремена заштита, очување и презентација градитељског наслеђа.
15		2. Колоквијум.